

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lag om ändring av lagen om främjande av invandrades
integration samt mottagande av asylsökande**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande görs de ändringar som beror på totalrevisionen av utlänningslagen. Lagen avses träda i kraft omedelbart efter det att den har antagits.

MOTIVERING

**1. Nuläge och föreslagna
ändringar**

1.1. Nuläge

Syftet med lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999, nedan integrationslagen) är att främja invandrades integration, jämlikhet och valfrihet samt att trygga försörjning för och omsorg om asylsökande och personer som får tillfälligt skydd. De integrationsfrämjande åtgärderna kan omfatta personer som har flyttat till Finland och som har en hemkommun i Finland. Mottagandet av asylsökande och av personer som får tillfälligt skydd omfattar personer som har sökt asyl och på motsvarande sätt personer som får tillfälligt skydd till dess att de har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts och beslutet verkställts.

I 1 kap. 3 och 3 a § samt 4 kap. 25 § i integrationslagen hänvisas till utlänningslagen (378/1991), som gällde till den 30 april 2004. Lagen upphävdes genom den nya utlänningslagen som trädde i kraft

den 1 maj 2004. Enligt 3 § 2 mom. i integrationslagen omfattas en person som har sökt asyl enligt 30 § i utlänningslagen av mottagandet av asylsökande under de förutsättningar som anges i integrationslagen, och en person som får tillfälligt skydd enligt 34 d § i utlänningslagen av mottagandet av personer som får tillfälligt skydd.

I 3 a § i integrationslagen finns bestämmelser om personer som vid tillämpningen av integrationslagen jämföras med flyktingar. Enligt 3 a § 1 punkten i integrationslagen skall vid tillämpningen av integrationslagen som flyktingar anses även personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt 31 § i utlänningslagen eller av vägande humanitära skäl enligt 18 § 4 punkten i utlänningslagen, eller personer som efter att ha sökt asyl har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen, om inte uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap.

Utgångspunkten för att en person skall kunna jämföras med en flykting är att personen har ansökt om internationellt skydd

eller får tillfälligt skydd i Finland och därefter har beviljats uppehållstillstånd. Den rättsliga betydelsen av att en person jämföras med en flykting hänför sig till det avtal om att ersätta kostnaderna för flyktingar som avses i 2 kap. 8 §, det återflyttningsbidrag som avses i 8 a § och det anvisande av flyktingar till kommuner som avses i 3 kap. 9 § i integrationslagen.

Dessutom innehåller 4 kap. 25 § i integrationslagen, som gäller placering av utlänningslag som tagits i förvar, en hänvisning till 46 § i utlänningslagen.

Flyktingbefolkningen i Finland består av s.k. kvotflyktingar som staten tar emot inom ramen för flyktingkvoten, i regel på framställan av Förenta Nationernas flyktingkommissariat (UNHCR) och från UNHCR:s flyktingläger, samt av personer som i Finland beviljats asyl eller uppehållstillstånd på grund av behov av skydd eller av humanitära skäl och av sådana anhöriga till dessa personer som har beviljats uppehållstillstånd på grundval av familjeåterförening.

Mottagandet av flyktingar ordnas av kommunen. Mottagandet av flyktingar är frivilligt för kommunerna. TE-centralen anvisar flyktingarna till de kommuner som har ingått avtal om mottagande av flyktingar med TE-centralen. TE-centralen ersätter kommunen för de utgifter som förädlas av flyktingarna. Kommunen sköter bl.a. ordnandet av bostad och tolktjänster samt står till tjänst med rådgivning till och handledning av flyktingar. Kommunen stöder integrationen av invandrare och flyktingar med hjälp av det program för integrationsfrämjande som avses i 7 § i integrationslagen. För invandrare eller flyktingar kan också utarbetas individuella integrationsplaner.

1.2. Föreslagna ändringar

Syftet med denna regeringsproposition är att ändra paragrafhänvisningarna i 1 kap. 3 och 3 a § samt 4 kap. 25 § i integrationslagen så att de gäller den nya utlänningslagen. Avsikten med propositionen är inte att ändra vare sig tillämpningsområdet för integrationslagen eller den personkrets lagen

gäller. I den nya utlänningslagen finns bestämmelser om vistelse som inte motsvaras av några bestämmelser i den upphävda utlänningslagen, men tillämpningspraxis för utlänningslagen samt den indelning av uppehållstillstånd som tillämpats har omfattat motsvarande uppehållstillstånd.

3 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att laghänvisningarna i 3 § 2 och 3 mom. i integrationslagen ändras så att de gäller den nya utlänningslagen. Avsikten är att mottagandet av asylsökande enligt 3 § 2 mom. skall omfatta personer som ansökt om sådant internationellt skydd som avses i utlänningslagen till dess att de har beviljats uppehållstillstånd eller lämnat landet. Att en person lämnar landet avses omfatta både frivillig utresa och avlägsnande ur landet. Det föreslås att motsvarande uttrycksmässiga korrigering och hänvisningsändring görs även beträffande tillfälligt skydd i 3 § 3 mom.

3 a §. *Flykting vid tillämpningen av denna lag.* Det föreslås att paragrafens laghänvisningar ändras så att de gäller den nya utlänningslagen. Den personkrets som avses i den föreslagna bestämmelsen skall i sak motsvara 3 a § i den gällande integrationslagen.

Med flyktingar avses personer som inom flyktingkvoten tagits till Finland och beviljats flyktingsstatus och personer som beviljats asyl i Finland. Utgångspunkten för att en person skall kunna jämföras med en flykting är att personen har ansökt om internationellt skydd och därefter beviljats uppehållstillstånd.

Enligt den föreslagna 3 a § 1 mom. 1 punkten skall med flyktingar jämföras personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt utlänningslagen. Enligt 2 punkten skall med flyktingar jämföras personer som har fått tillfälligt skydd i Finland och därefter beviljats uppehållstillstånd med stöd av 113 § 2 mom. i utlänningslagen.

Enligt 112 § 1 punkten i utlänningslagen skall ett tillfälligt uppehållstillstånd beviljas en utlänningslag som får tillfälligt skydd med stöd av 109 § i samma lag. Utlänningslagens 109 § gäller personer som inte tryggt kan återvända till sitt hemland eller sitt

permanenta bosättningsland på grund av att en väpnad konflikt eller någon annan våldssituation eller en miljökatastrof har lett till massflykt från landet eller dess närområden. Utlänningslagens 109 § och 112 § 1 punkten motsvarar innehållet i 34 d—34 f § i utlänningslagen (378/1991).

Enligt den föreslagna 3 a § 3 punkten skall med flyktingar jämföras även personer som efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen. Om ansökan om internationellt skydd bestäms i 95 § i utlänningslagen.

Enligt 51 § i utlänningslagen beviljas en utlänning som befinner sig i Finland tillfälligt uppehållstillstånd om han eller hon av tillfälliga hälsoskäl inte kan återsändas till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland eller om det faktiskt är omöjligt att avlägsna honom eller henne ur landet. Enligt detaljmotiveringen till paragrafen kan ett sådant uppehållstillstånd beviljas en utlänning som befinner sig i Finland i situationer där det egentligen inte finns grunder för beviljande av uppehållstillstånd, men där personen trots allt inte tillfälligt kan avlägsnas ur landet, antingen av faktiska skäl som hänför sig till avlägsnande ur landet eller av mänskliga skäl som hänför sig till omständigheter kring själva personen. Detta lagrum har motsvarats av bokstavs- och sifferkombinationerna A.4, D.1 och D.2 för uppehållstillstånd enligt den bokstavs- och sifferkombination som betecknar vistelsens natur (status) i uppehållstillstånd och som har ingått i bilaga 1 i utlänningsförordningen (142/1994). Enligt lagen om hemkommun och tillämpningslagen har personer som beviljats status A.4 eller D ansetts vara bosatta i Finland medan dessa personer enligt 3 a § 2 punkten i integrationslagen har betraktats som flyktingar vid tillämpningen av integrationslagen.

Enligt 52 § i utlänningslagen beviljas en utlänning som befinner sig i Finland kontinuerligt uppehållstillstånd, om det med hänsyn till utlänningens hälsotillstånd, de band som knutits till Finland eller av någon annan individuell, mänsklig orsak är uppenbart oskäligt att vägra

uppehållstillstånd, särskilt med beaktande av de förhållanden i vilka han eller hon skulle hamna i sitt hemland eller hans eller hennes sårbara ställning. Enligt detaljmotiveringen kan ett i 52 § avsett uppehållstillstånd beviljas en asylsökande som inte beviljas uppehållstillstånd på basis av internationellt skydd, men som man ur mänsklig synvinkel inte kan kräva att skall återvända till sitt hemland. I detaljmotiveringen till paragrafen nämns dessutom sådana barn, åldringar eller ensamförsörjare i sårbar ställning, vilkas hem- eller utreseland är sådant att det inte kan krävas att personen, med beaktande av alla faktorer som inverkar på ärendet, skall återvända dit efter en relativt lång vistelse i Finland.

Att personer som har ansökt om internationellt skydd och därefter beviljats uppehållstillstånd med stöd av 52 § i utlänningslagen jämföras med flyktingar ökar inte antalet personer som omfattas av mottagandet, eftersom det i 3 a § 2 punkten i integrationslagen anges att med flyktingar skall jämföras personer som har ansökt om asyl och beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen, om det är uppenbart oskäligt att vägra uppehållstillstånd.

Enligt 89 § i utlänningslagen skall en utlänning som befinner sig i Finland och som inte beviljas asyl eller uppehållstillstånd på grund av behov av skydd därför att han eller hon har begått eller av grundad anledning misstänks ha begått en gärning som avses i lagens 87 § 2 mom. beviljas tillfälligt uppehållstillstånd för högst ett år i sänder, om han eller hon inte kan avlägsnas ur landet på grund av hot om dödsstraff, tortyr, förföljelse eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Tillämpningspraxis för denna tillståndsgrund torde knappast alls finnas att tillgå. Om det att personen inte avlägsnas ur landet grundar sig på att han eller hon hotas av dödsstraff, tortyr, förföljelse eller någon annan behandling som kränker människovärdet kan det likväl uppskattas att personens vistelse i Finland faktiskt blir ganska lång. Därför torde man kunna ha som utgångspunkt att folkpensionsanstalten och magistraten anser

att personen är bosatt i Finland enligt tillämpningslagen och lagen om hemkommun.

Enligt den föreslagna 3 a § 4 punkten skall med flyktingar dessutom jämnställas personer som enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till landet på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser. Enligt 93 § i utlänningslagen kan statsrådet vid sitt allmänna sammanträde besluta att utlänningar skall tas till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser. Avsikten är att 93 § i utlänningslagen åtminstone delvis motsvarar 18 § 4 punkten i den gamla utlänningslagen.

I det föreslagna 3 a § 2 mom. föreslås en bestämmelse om att en familjemedlem eller en annan anhörig jämnställs med en flykting vid tillämpningen av integrationslagen. En förutsättning för jämställandet är, liksom även enligt den gällande lagen, att familjebandet till flyktingen eller den som beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

25 §. *Placering av utlänningar som tagits i förvar.* Det föreslås att paragrafhänvisningen ändras så att den gäller förvar av utlänningar enligt 121 § i den nya utlänningslagen.

Övergångsbestämmelse.

Övergångsbestämmelsen behövs för att sådana personer som beviljats uppehållstillstånd enligt utlänningslagen (378/1991) och som avses i 3 a § integrationslagen fortfarande skall kunna beaktas vid tillämpningen av lagens 8 § om avtal om att ersätta kostnaderna för flyktingar, 8 a § om återflytningsbidrag och 9 § om anvisande av flyktingar till kommuner.

Enligt övergångsbestämmelsen i 215 § i utlänningslagen skall på ärenden som anhängiggjorts innan lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Av denna övergångsbestämmelse följer att uppehållstillstånd som avgörs på grundval av utlänningslagen (378/1991) kommer att beviljas ännu länge efter att den nya utlänningslagen trätt i kraft. Sådana beslut om uppehållstillstånd som fattas på grundval av den nya utlänningslagen och med stöd av vilka en person som har beviljats uppehållstillstånd kan jämnställas med en flykting enligt detta förslag om ändring av integrationslagen, torde fattas så småningom under våren och sommaren 2004.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska eller andra verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. I samband med beredningen har inrikesministeriet hört.

4. Ikraftträdande och samband med andra propositioner

Detta lagförslag hänför sig till utlänningslagen (/2004). Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits av riksdagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 3 § 2 och 3 mom. samt 3 a § och 25 §, sådana de lyder i lag 118/2002, som följer:

3 §

Tillämpningsområde

Mottagandet av asylsökande omfattar personer som ansökt om sådant internationellt skydd som avses i utlänningslagen (/2004) till dess att de har beviljats uppehållstillstånd eller lämnat landet.

Mottagandet av personer som får tillfälligt skydd omfattar personer som får sådant tillfälligt skydd som avses i utlänningslagen till dess att de har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd eller lämnat landet.

3 a §

Flykting vid tillämpningen av denna lag

Vad som i denna lag bestäms om flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt 113 § 1 mom. i utlänningslagen,

2) efter sådant tillfälligt skydd som avses i 112 § 1 punkten i utlänningslagen har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 113 § 2 mom. i nämnda lag, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap,

3) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen, samt

4) enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser.

Med flykting jämställs dessutom en familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1—4 punkten, om familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

25 §

Placering av utlännningar som tagits i förvar

På statliga eller kommunala förläggningar kan ordnas förvar av sådana utlännningar som tagits i förvar med stöd av 121 § i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Vad som i denna lag bestäms om flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 31 § eller 18 § 4 punkten i utlänningslagen (378/1991),

2) har sökt asyl eller fått tillfälligt skydd i Finland och därefter beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av

studier, arbete eller yrkesutövning eller på flyktingen eller den som har beviljats
grund av äktenskap, samt uppehållstillstånd har funnits redan innan
3) är familjemedlem eller annan anhörig till denne kom till Finland.
en flykting eller en person som avses i 1 eller
2 punkten, förutsatt att familjebandet till _____

Helsingfors den 30 april 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister Tarja Filatov

Lag

om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 3 § 2 och 3 mom. samt 3 a § och 25 §, sådana de lyder i lag 118/2002, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Mottagandet av asylsökande omfattar personer som på grundval av 30 § utlänningslagen (378/1991) har sökt asyl i Finland till dess att de har beviljats uppehållstillstånd eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller verkställts. Enligt samma lags 34 d § omfattas personer som får tillfälligt skydd i Finland av mottagandet av personer som får tillfälligt skydd till dess att de har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts och beslutet verkställts.

Mottagandet av personer som får tillfälligt skydd omfattar från och med inresan personer som får tillfälligt skydd i Finland till dess att de har beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär eller ärendet om avlägsnande av dem ur landet har avgjorts och beslutet verkställts.

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Mottagandet av asylsökande omfattar personer som ansökt om sådant internationellt skydd som avses i utlänningslagen (/2004) till dess att de har beviljats uppehållstillstånd eller lämnat landet.

Mottagandet av personer som får tillfälligt skydd omfattar personer som får sådant tillfälligt skydd som avses i utlänningslagen till dess att de har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd eller lämnat landet.

3 a §

Flykting vid tillämpningen av denna lag

Vad som i denna lag bestäms om flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt 31 § utlänningslagen eller av vägande humanitära skäl enligt 18 § 4 punkten utlänningslagen,

2) har sökt asyl eller fått tillfälligt skydd i Finland och därefter beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten utlänningslagen, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap, eller som

3) är familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1 eller 2 punkten, förutsatt att familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

25 §

Placering av utlänningar som tagits i förvar

På statliga eller kommunala förläggningar kan ordnas förvar av utlänningar enligt 46 § utlänningslagen.

3 a §

Flykting vid tillämpningen av denna lag

Vad som i denna lag bestäms om flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd på grund av behov av skydd enligt 113 § 1 mom. i utlänningslagen,

2) efter sådant tillfälligt skydd som avses i 112 § 1 punkten i utlänningslagen har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 113 § 2 mom. i nämnda lag, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap,

3) efter att ha ansökt om internationellt skydd har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 51, 52 eller 89 § i utlänningslagen, samt

4) enligt 93 § i utlänningslagen har tagits till Finland på särskilda humanitära grunder eller för uppfyllande av internationella förpliktelser.

Med flykting jämställs dessutom en familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1—4 punkten, om familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.

25 §

Placering av utlänningar som tagits i förvar

På statliga eller kommunala förläggningar kan ordnas förvar av sådana utlänningar som tagits i förvar med stöd av 121 § i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Vad som i denna lag bestäms om

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

flyktingar tillämpas också på den som

1) har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 31 § eller 18 § 4 punkten i utlänningslagen (378/1991),

2) har sökt asyl eller fått tillfälligt skydd i Finland och därefter beviljats uppehållstillstånd av permanent karaktär med stöd av 20 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen, dock inte om uppehållstillståndet har beviljats på grund av studier, arbete eller yrkesutövning eller på grund av äktenskap, samt

3) är familjemedlem eller annan anhörig till en flykting eller en person som avses i 1 eller 2 punkten, förutsatt att familjebandet till flyktingen eller den som har beviljats uppehållstillstånd har funnits redan innan denne kom till Finland.
